Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0336

Evropska obrambna pripravljenost 2030: ocena potreb

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2025 o evropski obrambni pripravljenosti 2030: ocena potreb (2025/2142(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju naslova V Pogodbe o Evropski uniji, zlasti poglavja 2, oddelek 2, o skupni varnostni in obrambni politiki,

– ob upoštevanju bele knjige z naslovom „Bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe – pripravljenost do leta 2030“, ki sta jo Komisija in visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko predstavili 19. marca 2025, in načrta za ponovno oborožitev Evrope „ReArm Europe“ v petih točkah,

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 18. maja 2022 o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih (JOIN(2022)0024),

– ob upoštevanju študije, objavljene 11. januarja 2024, z naslovom „*Access to equity financing for European defence SMEs*“ (Dostop evropskih MSP na področju obrambe do lastniškega financiranja)[1],

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 5. marca 2024 z naslovom Nova strategija za evropsko obrambno industrijo: doseganje pripravljenosti EU z odzivno in odporno evropsko obrambno industrijo (JOIN(2024)0010),

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z

---

[1] Evropska komisija: Generalni direktorat za obrambno industrijo in vesolje, *Access to equity financing for European Defence SMEs (Dostop evropskih MSP na področju obrambe do lastniškega financiranja)*, Urad za publikacije Evropske unije, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2889/698738.

naslovom „*The future of European competitiveness*“ (Prihodnost evropske konkurenčnosti) (v nadaljnjem besedilu: Draghijevo poročilo),

– ob upoštevanju poročila o dejavnosti Evropske investicijske banke (EIB) za leto 2024,

– ob upoštevanju svojega stališča v prvi obravnavi z dne 25. novembra 2025 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za evropsko obrambno industrijo ter okvira ukrepov za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti in dobave obrambnih proizvodov[2],

– ob upoštevanju skupnega sporočila Francije, Nemčije, Španije, Estonije, Luksemburga, Nizozemske in Portugalske z dne 6. junija 2025 o uvedbi evropske oznake „Finance Europe“,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. junija 2025 o zbirnem svežnju za obrambno pripravljenost (COM(2025)0820), katerega namen je poenostaviti ustrezne pravne in upravne okvire za okrepitev pripravljenosti EU na področju obrambe,

– ob upoštevanju desetega poročila iz junija 2025 o napredku pri izvajanju skupnega sklopa predlogov, ki sta ga Svet EU in Severnoatlantski svet potrdila 6. decembra 2016 oziroma 5. decembra 2017,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2025/1106 z dne 27. maja 2025 o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije[3],

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette z dne 10. aprila 2024 o prihodnosti evropskega enotnega trga (v nadaljnjem besedilu: Lettovo poročilo),

– ob upoštevanju poročila Saulija Niinistöja z dne 30. oktobra 2024 z naslovom „*Safer together – strengthening Europe’s civilian and military preparedness and readiness*“ (Varnejši skupaj – krepitev evropske civilne in vojaške pripravljenosti) (v nadaljnjem besedilu: Niinistöjevo poročilo),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2025 o beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. julija 2025 o finančnih dejavnostih Evropske investicijske banke – letno poročilo za

---

2 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0281.
3 UL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.
4 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0034.

leto 2024[5],

– ob upoštevanju obvestila Komisije z dne 28. avgusta 2025 o uporabi okvira za trajnostno financiranje in direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti v obrambnem sektorju (C(2025)3800),

– ob upoštevanju mnenj Odbora za ekonomske in monetarne zadeve, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko ter Odbora za proračun;

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za varnost in obrambo (A10-0243/2025),

A. ker so po podatkih Evropske obrambne agencije (EDA) odhodki držav članic za obrambo, potem ko so se leta 2014 zmanjšali, v letu 2024 dosegli 343 milijard EUR, kar ustreza 1,9 % njihovega BDP ter predstavlja 19-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2023; ker bi po podatkih EDA države članice lahko leta 2025 presegle smernico Nata v višini 2 %;

B. ker sedanja raven naložb v varnost in obrambo v EU ne zadostuje za doseganje ciljev glede zmogljivosti za vsako državo članico; ker so stroški samostojnega ukrepanja veliko višji od stroškov skupnega ukrepanja; ker so stroški nepripravljenosti in vsakega morebitnega vojaškega poraza ter posledične izgube avtonomije veliko višji od stroškov odločnega ukrepanja zdaj; ker bi lahko imelo povečanje nacionalnih odhodkov za obrambo, če ga ne bo spremljalo reševanje težav z usklajevanjem, podvajanjem prizadevanj in neusklajenimi strategijami, nasprotni učinek od želenega, saj bi se lahko zaradi zaostrovanja konkurence med državami članicami povečali izzivi pri integraciji sil in zvišali stroški nabave za vse države članice;

C. ker je v Niinistöjevem poročilu poudarjeno, da je povečanje razpoložljivih sredstev za obrambno sodelovanje bistveno za preseganje endemične razdrobljenosti in premajhnih naložb skozi več desetletij; ker je Komisija v okviru načrta za ponovno oborožitev Evrope „ReArm Europe“ opredelila, da vrzel v naložbah v obrambne zmogljivosti znaša 800 milijard EUR, ki jo morajo države članice do leta 2030 odpraviti, kar pomeni 10-odstotno letno povečanje odhodkov, da bi ti leta 2030 dosegli približno 575 milijard EUR oziroma 3,15 % skupnega BDP; ker je to v skladu z Draghijevim poročilom o prihodnosti evropske konkurenčnosti;

D. ker je Komisija v svojem predlogu za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 za obrambo in vesolje v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost namenila 115,7 milijarde EUR (v cenah iz leta 2025), kar je petkrat več kot v predhodnem večletnem

---

5 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0145.

finančnem okviru, ter 15,7 milijarde EUR (v cenah iz leta 2025) za vojaško mobilnost v okviru instrumenta za povezovanje Evrope, kar je desetkrat več kot v predhodnem večletnem finančnem okviru, da bi podprla razvoj prometne infrastrukture, ki jo je mogoče uporabiti v civilne in vojaške namene;

E. ker državljani EU od EU in njenega proračuna upravičeno pričakujejo več, namreč da se bosta med drugim hitro in učinkovito odzvala na spreminjajoče se grožnje ter zagotovila potrebno podporo za okrepitev obrambnih zmogljivosti, zlasti v času krize; ker bi moral naslednji večletni finančni okvir podpirati celovit varnostni pristop in ustrezno financirati ukrepe, ki krepijo obrambno pripravljenost in odpornost;

F. ker so po podatkih EDA države članice v letu 2024 namenile 31 % svojih obrambnih odhodkov za naložbe, od tega 88,2 % za nakupe nove opreme, 11,8 % pa za raziskave in razvoj; ker so odhodki za nakup obrambne opreme leta 2024 dosegli 88 milijard evrov in se v primerjavi z letom 2023 povečali za 39 %; ker naj bi se s povečanjem v okviru načrta ReArm Europe do leta 2030 ustvarilo za vsaj 240 milijard EUR dodatnih naložb; ker so se tudi odhodki za raziskave in razvoj na področju obrambe v državah članicah v letu 2024 povečali za 20 % in dosegli 13 milijard EUR;

G. ker so po podatkih Komisije države članice 78 % nakupov na področju obrambe med februarjem 2022 in junijem 2023 opravile v državah, ki niso članice EU, od tega dve tretjini v Združenih državah Amerike, in ker je 70 % prometa evropske obrambne tehnološko-industrijske baze (EDTIB) odvisnega od evropskih javnih naročil;

H. ker Evropsko združenje vesoljske, varnostne in obrambne industrije navaja, da se EDTIB, ki je leta 2023 zagotavljala približno 580.000 neposrednih delovnih mest in 1,4 milijona posrednih delovnih mest, njen promet pa je znašal 160 milijard EUR (od tega tretjina iz izvoza), spopada s trojnim izzivom: zaposlovanje, nabava in financiranje;

I. ker so mala in srednja podjetja (MSP) bistven sestavni del EDTIB, saj zagotavljajo inovacije, prožnost in odpornost v celotni vrednostni verigi; ker Komisija v svoji študiji iz leta 2024 o dostopu do lastniškega financiranja navaja, da se mala in srednja podjetja v EDTIB spoprijemajo z več težavami pri pridobivanju kreditnega in lastniškega financiranja kot v drugih sektorjih, in sicer zaradi: (i) ker javna naročila niso redna in ker prihaja do zamud pri plačilih med podizvajalci, kar zmanjšuje preglednost plačil, (ii) ker nekateri vlagatelji zaradi ugleda izključujejo obrambne dejavnosti in (iii) ker so možnosti izstopa obrambnih sredstev na evropskih kapitalskih trgih omejene; ker je odpravljanje takšnih ovir pri financiranju bistveno, da se malim in srednjim podjetjem, ki so povezana z obrambo, omogoči pravičen dostop do kapitalskih trgov in zasebnih

naložb ter da se izboljšata konkurenčnost in gospodarska odpornost;

J. ker se ocenjuje, da bodo potrebe po dodatnem financiranju EDTIB v obdobju 2025–2030 znašale vsaj 30 do 40 milijard EUR, od tega naj bi se 6 do 18 milijard EUR pokrilo z lastniškim kapitalom; ker to kaže, kako pomembna je unija prihrankov in naložb EU pri mobilizaciji dolgoročnega zasebnega kapitala in privabljanju institucionalnih vlagateljev;

K. ker je obrambni sektor še vedno premalo konsolidiran in je strukturiran okrog velikih naročnikov, krhkih podizvajalskih verig in slabo razvitih vseevropskih vrednostnih verig, kar omejuje likvidnost malih podjetij, ki morajo svoje potrebe po obratnih sredstvih pogosto financirati z dolgoročnimi sredstvi; ker to ovira krepitev EDTIB, ki je bistvena za krepitev obrambnih zmogljivosti;

L. ker je EIB dala prednost varnostnemu in obrambnemu sektorju, prilagodila svoja merila za odobritev posojil in notranje postopke ter vzpostavila Urad za varnost in obrambo, ki predstavlja točko „vse na enem mestu“ za finančno podporo na področju varnosti in obrambe; ker je EIB v letu 2024 mobilizirala skoraj 1 milijardo EUR in si je prizadevala mobilizirati 2 milijardi EUR v letu 2025, dejansko pa je že dosegla 3 milijarde EUR; ker je od leta 2017 za obrambo namenila že 13 milijard EUR in namerava do leta 2027 nameniti dodatnih 6 milijard EUR, in sicer z razširitvijo svojih dejavnosti na projekte z dvojno rabo in novimi finančnimi instrumenti; ker je izboljšanje dostopa malih in srednjih podjetij ter podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo do instrumentov EIB v obrambnem in varnostnem ekosistemu bistveno za zagotavljanje vključujoče in inovativne rasti po vsej EU;

M. ker ima EIB ključno vlogo pri spodbujanju ekonomske kohezije, trajnostnega razvoja in konkurenčnosti v EU; ker je bila ustanovitev nove banke za obrambo, varnost in odpornost predlagana v beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe; ker bi bila uradna razširitev mandata EIB na podporo EDTIB učinkovitejša in bolj sorazmerna rešitev kot ustanovitev nove banke za obrambo, varnost in odpornost;

N. ker je treba vsako razširitev posojilne politike EIB in meril za upravičenost na opremo, povezano z obrambo, oceniti glede na potrebo po ohranitvi finančne stabilnosti EIB in njene bonitetne ocene AAA, ki še naprej zagotavljata njeno zmožnost izpolnjevanja prednostnih nalog politike EU, vključno z obrambno pripravljenostjo in splošno politično neodvisnostjo EU;

O. ker je bilo leta 2023 v okviru mehanizma EU za sodelovanje pri pregledu neposrednih tujih naložb opravljenih približno 39 poglobljenih pregledov v primerih priglašenih neposrednih tujih naložb, pri čemer sta bila še posebej prizadeta obrambni in

aeronavtični sektor[6];

P. ker je – kljub oblikovanju specializiranih skladov v Evropi – leta 2024 obstajalo le 30 evropskih skladov, ki so bili posvečeni obrambi, od katerih so imeli štirje sredstva, večja od 500 milijonov EUR, medtem ko je bilo v Združenih državah Amerike takšnih skladov več kot 50, od teh pa jih je bilo 30 te velikosti, in ker takšne razmere ustvarjajo manj privlačen sekundarni trg, nižja vrednotenja pri operacijah izstopa in tveganje, da bi tuji vlagatelji prevzeli nadzor;

Q. ker vse slabše varnostno okolje ter vse večje hibridne in konvencionalne grožnje po vsej EU izpostavljajo potrebo po trajnih naložbah v obrambno pripravljenost, odpornost in vojaško mobilnost; ker je vzhodno krilo strateško območje za splošno varnost Evrope, ki zahteva okrepljeno infrastrukturo, nadzorne zmogljivosti in mehanizme za hitro okrepitev; ker so krepitev upravljanja meja, izboljšanje protidronskih sistemov in sistemov zračne obrambe ter razvoj regionalnih industrijskih zmogljivosti za obrambno proizvodnjo in inovacije bistveni za zagotavljanje pripravljenosti EU; ker bi bilo treba te ukrepe, vključno z izvajanjem ključnih pobud, kot so evropska pobuda za obrambo pred droni, varovanje vzhodnega krila, evropski zračni ščit in evropski vesoljski ščit, podpreti z ustreznim financiranjem EU; ker so ta prizadevanja ključna za zaščito najbolj izpostavljenih držav članic, ohranitev ozemeljske celovitosti EU ter ohranjanje kolektivnega odvračanja in stabilnosti po vsej celini;

Zagotavljanje stabilnih temeljev in dolgoročne vizije za zasebne naložbe v obrambo

Podpiranje in boljše usmerjanje javnih naložb držav članic v obrambo

1. meni, da je prišel čas, da EU obnovi svojo politično zavezo, da bo na verodostojen način zagotavljala varnost, tako da bo s spodbujanjem tesnejšega sodelovanja med državami članicami, njihovimi oboroženimi silami in industrijami okrepila svojo obrambno pripravljenost; poziva države članice, naj združijo prizadevanja, da bi dosegle skladen, ambiciozen in celovit evropski okvir za obrambo; v zvezi s tem poudarja, da morajo Komisija in države članice pripraviti nujne postopke za projekte, vzpostavljene kot odziv na velike krize ali vojne, vključno s hitrejšim dodeljevanjem javnih sredstev in zasebnega kapitala, in sicer v okviru zagotavljanja pripravljenosti in zmogljivosti EU za hiter in učinkovit odziv na pojavljajoče se varnostne grožnje;

2. je zaskrbljen, ker si je kljub ciljem iz načrta ReArm Europe le 10 od 27 držav članic do konca julija 2025 zastavilo jasen cilj, da svoje odhodke za obrambo do leta 2030 povečajo na vsaj 3 % svojega BDP;

---

6 Poročilo Komisije z dne 17. oktobra 2024 z naslovom „Četrto letno poročilo o pregledu neposrednih tujih naložb v Unijo“ (COM(2024)0464).

poziva vse države članice, naj pripravijo podrobni strateški načrt svojih obrambnih odhodkov do leta 2030, v katerem morajo biti izključno obrambne zmogljivosti jasno ločene od infrastrukture z dvojno rabo in ki naj vključuje mejnike na področju zmogljivosti, količine zalog, podatke o udeležbi malih in srednjih podjetij ter ciljni delež skupnega javnega naročanja; poudarja, da morajo nacionalni obrambni proračuni zapolniti vrzeli v zmogljivostih, ponovno vzpostaviti odvračanje in zagotoviti ustrezno podporo Ukrajini; poudarja, da je treba pri prihodnjih naložbah dati prednost sodelovanju, interoperabilnosti in skupnemu javnemu naročanju, da bo sodelovanje na ravni EU postalo pravilo v sektorju evropske obrambne industrije; v zvezi s tem poudarja, da je treba pripravljenost do leta 2030 uskladiti s konkretnimi numeričnimi cilji iz strategije za evropsko obrambno industrijo, zlasti da se do leta 2030 vsaj 40 % obrambne opreme nabavi skupaj, vsaj 35 % trgovine na področju obrambe opravi znotraj EU in da se vsaj 50 % javnih naročil na področju obrambe opravi z izdelki, proizvedenimi v EU, do leta 2035 pa 60 %; izreka pohvalo državam članicam, ki za obrambo dosledno namenjajo več kot 3 % BDP; opozarja, da bi morale države članice redno posodabljati svoje cilje glede zmogljivosti in vojaške doktrine, da bi upoštevale nove in prihajajoče grožnje;

3. priznava, da so se varnostne razmere v EU močno poslabšale, zaradi česar so zunanje meje EU vse bolj ogrožene; zato poziva EU in države članice, naj sprejmejo celovit pristop k obrambi in pri tem priznajo, da varnost presega zgolj vojaška sredstva in vključuje tudi obrambo pred hibridnimi grožnjami; poudarja, da je notranja politična stabilnost osnovni pogoj za verodostojno vojaško moč in da bi bila splošna varnost in kohezija EU brez zaupanja državljanov v institucije in demokracijo krhka; poziva k hitri mobilizaciji finančne podpore EU, ki temelji na solidarnosti, zlasti za tiste države članice, ki so najbolj izpostavljene konvencionalnim vojaškim grožnjam;

4. pozdravlja predloge iz načrta ReArm Europe, da se državam članicam omogoči večja proračunska prožnost in da se spodbudi večje obrambne izdatke za okrepitev EDTIB; je seznanjen zlasti z instrumentom za posojila v okviru instrumenta SAFE v vrednosti 150 milijard EUR in s tem, da bo posojila v okviru tega instrumenta uporabilo 19 držav članic; vendar obžaluje, da je Komisija ta instrument utemeljila na členu 122 PDEU, s čimer se izključuje posvetovanje s Parlamentom ter preprečuje spremljanje in nadzor sredstev ter tvega povečanje razlik med državami članicami; poudarja svojo funkcijo pri proračunskem nadzoru v skladu s členom 314 PDEU in zato odločno poziva Komisijo, naj v prihodnje pri drugih pobudah v zvezi z obrambno industrijo ali pri drugih zadevah, ki so povezane s financiranjem obrambe, ne uporabi člena 122 PDEU; v zvezi s tem meni, da je bistveno, da projekti v okviru instrumenta SAFE odražajo prednostne naloge EU na področju zmogljivosti, kot so opredeljene v beli knjigi o evropski obrambi, načrtu za razvoj zmogljivosti in časovnem načrtu za obrambno

pripravljenost do leta 2030; obžaluje, da so javna naročila, ki jih izvaja ena država članica, upravičena do podpore v okviru programa SAFE, če bo pogodba o izvedbi javnega naročila podpisana najpozneje 30. maja 2026, saj to ne spodbuja skupnih javnih naročil in odprave razdrobljenosti trga, zaradi česar obstaja tveganje, da se bodo na koncu razlike med državami članicami povečale; v zvezi s tem poudarja, da bi moralo financiranje temeljiti tudi na lažjem dostopu do zasebnega kapitala, nacionalnih prispevkih, obstoječih proračunskih rezervah ali alternativnih mehanizmih, ki zagotavljajo fiskalno odgovornost; zato poziva Komisijo, naj spodbuja večletne skupinske nakupe, da bi se znižali stroški na enoto in zmanjšala razdrobljenost orožnih sistemov, ki se uporabljajo v EU;

5. ugotavlja, da je evropski obrambni ekosistem še vedno razdrobljen po industrijskih, finančnih in upravljavskih razsežnostih; poudarja, da je proračun EU še vedno učinkovit instrument za izboljšanje celostnega načrtovanja, stabilnega dolgoročnega financiranja in učinkovitega izvajanja na področju obrambe, s čimer se odpravlja razdrobljenost; ponovno poudarja, da bi povečanje nacionalnih obrambnih proračunov moralo spremljati okrepljeno usklajevanje in skupno ukrepanje na ravni EU; opozarja, da je treba zagotoviti široko podporo javnim naložbam v obrambo in da morajo biti stroški zato pravičneje porazdeljeni; obžaluje, da v načrtu za ponovno oborožitev Evrope ReArm Europe ni močne klavzule, ki bi dajala prednost evropskim proizvodom, zlasti v zvezi z instrumentom SAFE, ki bi okrepila EDTIB, ustvarila nova delovna mesta v EU, povečala interoperabilnost in zamenljivost obrambnih proizvodov v EU ter zmanjšala odvisnost od držav, ki niso članice EU, s čimer bi se okrepil odvračilni učinek Evrope in povečala njena zanesljivost oskrbe; poudarja, da bi moral biti instrument SAFE, če naj bi bil finančno učinkovit, predvsem sredstvo za skupno naročanje, vzdrževanje in delovanje strateških spodbujevalcev, zlasti tistih, ki zagotavljajo obveščevalne dejavnosti, nadzor in izvidovanje; poziva Komisijo, naj v celoti izkoristi svojo vlogo, zlasti prek projektne skupine SAFE, da bi zagotovila, da bodo nacionalni obrambni načrti držav članic spoštovali cilj SAFE glede spodbujanja skupnih javnih naročil za učinkovito odpravo vrzeli v zmogljivostih, in naj uporabi vse razpoložljive instrumente, vključno z evropskimi obrambnimi projekti skupnega interesa in strukturo za evropske oborožitvene programe;

6. opaža, da se nacionalna odstopna klavzula uporablja le v omejenem obsegu in neenotno, in ugotavlja, da se kljub tej prožnosti več držav članic pri svojih prizadevanjih, da bi izpolnile zahteve in se učinkovito lotile doseganja skupnih prednostnih nalog, še vedno spoprijema z omejitvami svoje fiskalne zmogljivosti, druge države članice pa ne zaprosijo za nacionalno odstopno klavzulo zaradi pomislekov glede odziva finančnih trgov; priznava, da je nacionalna odstopna klavzula začasen instrument za izredne razmere v posameznih državah, medtem ko je za trajnostno načrtovanje naložb

potrebna dolgoročna predvidljivost; poudarja dejstvo, da so predvidljivi fiskalni in regulativni pogoji bistveni za privabljanje zasebnih naložb in zagotavljanje učinkovite uporabe javnih sredstev v EU; meni, da bi bilo treba ta okvir po potrebi okrepiti z naložbenimi instrumenti in orodji na ravni EU, s čimer bi zmanjšali stroške za davkoplačevalce EU in povečali učinkovitost pri zagotavljanju javnih dobrin EU;

7. pozdravlja predloge Komisije za poenostavitev, spodbujanje in pospešitev javnih naročil za obrambo; poziva k okrepitvi načela prednostne obravnave EU, da bodo lahko upravičenci odločali o opredelitvi, prilagoditvi in razvoju modelov in sistemov v njihovem celotnem življenjskem ciklu ter da se nobena komponenta ne bo pridobivala iz držav, ki niso članice EU, ali od subjektov, ki delujejo v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi EU in njenih držav članic; poleg tega poziva, naj bodo merila za upravičenost v okviru načrta za ponovno oborožitev Evrope ReArm Europe v celoti usklajena z merili, določenimi v programu za evropsko obrambno industrijo (EDIP), da bi zmanjšali razdrobljenost, prihranili stroške in povečali učinkovitost, spodbujali interoperabilnost in zamenljivost ter povečali konkurenčnost EDTIB; poudarja, da bi morala biti pravila o javnem naročanju in sodelovanju sorazmerna in prijazna do malih in srednjih podjetij, ter poziva k uvedbi minimalnega obveznega deleža vrednosti projekta, ki bi se dodelil za sodelovanje malih in srednjih podjetij v dobavni verigi, s čimer bi zagotovili enak dostop za zagonska podjetja in manjše dobavitelje skupaj z glavnimi izvajalci ter preprečili upravna bremena, ki odvračajo od sodelovanja malih in srednjih podjetij; poziva h krepitvi evropske odpornosti v dobavnih verigah s spodbujanjem skupnih standardov in mešanih dobavnih verig, ki zmanjšujejo kritične odvisnosti; priznava potrebo po močnem čezatlantskem sodelovanju kot temelju evropske obrambe, vendar izraža zaskrbljenost zaradi napovedi znatnega povečanja javnih naročil obrambnih proizvodov iz Združenih držav Amerike, saj bo to v nasprotju z ambicijami, opredeljenimi v evropskem sistemu jamstva za vloge, in bo povzročilo negotovost za naložbe v EDTIB; poziva k čezatlantskemu sodelovanju na področju obrambne industrije na podlagi enakih konkurenčnih pogojev, ki bodo koristili obema stranema; poudarja, da mora biti sodelovanje v obrambnih programih EU v celoti skladno s temeljnimi vrednotami EU, varnostnimi interesi in cilji skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) ter skupne varnostne in obrambne politike (SVOP);

8. poudarja, da obrambna industrija EU za zagotavljanje hitrosti, obsega in vrednosti potrebuje predvidljivo, večletno povpraševanje in skupne zahteve; v skladu s poročili Maria Draghija, Enrica Lette in Saulija Niinistöja poudarja, da je treba interoperabilnost in standardizacijo že od samega začetka vključiti v javna naročila in naložbe na področju obrambe v EU, in sicer prek skupnega preskušanja in certificiranja ter čezmejnega sprejemanja, da bi

omejili širjenje različic in razdrobljenost trga; spodbuja države članice, naj svoje proračunske obveznosti dopolnijo s preglednimi srednjeročnimi naložbenimi načrti za obrambo, ki zajemajo cilje glede zmogljivosti, časovne razporede javnih naročil in delež porabe, namenjene za programe sodelovanja; poziva EDA, naj te nacionalne napovedi združi v letni primerjalni pregled, da bi se olajšalo usklajevanje in opredelile priložnosti za skupne projekte;

9. poudarja, da je treba okrepiti EDTIB z združevanjem povpraševanja, poenostavitvijo in uskladitvijo pravil ter spodbujanjem odprte in poštene konkurence med evropskimi industrijami, kar bo privedlo do stroškovno učinkovitejše in konkurenčnejše evropske obrambne industrije ter boljšega dostopa do obrambne opreme po vsej EU; obžaluje, da ni celovitih podatkov o javnih naročilih v okviru sodelovanja na ravni EU, zaradi česar ni mogoče pripraviti celovite analize naročil obrambne opreme in ustrezno oceniti stanja obrambnega okolja EU na tem področju; poziva Komisijo in Svet, naj odpravita trdovratne ovire za trgovino z obrambnimi proizvodi znotraj EU, vključno z ovirami pri izdajanju dovoljenj in certificiranju, ter poziva sozakonodajalca, naj prednostno obravnavata sprejetje in učinkovito izvajanje zbirnega predloga Komisije o obrambi za racionalizacijo prenosov in javnih naročil po vsej EU v podporo odpornejši in konkurenčnejši EDTIB;

10. poudarja, da bi bilo treba okrepiti sinergijo s civilnimi inovacijskimi programi, kot sta Obzorje Evropa in Evropski svet za inovacije, da bi se povečal učinek in preprečilo podvajanje; hkrati poudarja, da morajo tehnološki napredek spremljati potrebne človeške zmogljivosti; izraža zaskrbljenost, ker se je število aktivnega osebja v letu 2024 le malo povečalo, in opozarja, da bi lahko povečanje naložb brez vzporednih prizadevanj za zaposlovanje in zadržanje ustvarilo vrzeli v zmogljivostih pri upravljanju in vzdrževanju nove opreme; poziva države članice, naj dajo prednost politikam zaposlovanja in zadrževanja v obrambnem sektorju, vključno s programi izmenjav in usposabljanja, ki jih podpira EU, da bi povečana poraba sredstev prispevala k dejanski operativni pripravljenosti;

Prilagoditev proračuna in finančnih orodij EU varnostnim izzivom in potrebam podjetij

11. Komisijo ponovno poziva, naj preuči vse možnosti za podporo obrambnih naložb držav članic in čim bolj poveča sinergije obstoječih mehanizmov v podporo obrambni pripravljenosti EU; ponovno poziva, naj se zagotovi, da bo naslednji večletni finančni okvir podpiral celovit varnostni pristop z ustreznimi in usklajenimi naložbami; pozdravlja konsolidacijo sredstev za obrambo, predlagano v večletnem finančnem okviru 2028–2034; vendar obžaluje, da Komisija v svojem predlogu za večletni finančni okvir 2028–2034 ni dovolj podrobno razčlenila teh sredstev; opozarja, da je potrebna

podrobna razčlenitev proračuna, da bi proračunskemu organu omogočili sprejemanje smiselnih in informiranih odločitev; poudarja, da lahko sorazmerne naložbe na ravni EU v obrambo v naslednjem večletnem finančnem okviru, podprte s preglednim upravljanjem, zmanjšajo podvajanje, zagotovijo ekonomijo obsega in izboljšajo interoperabilnost; opozarja na posebno naravo obrambnega sektorja in meni, da je treba v naslednjem večletnem finančnem okviru ohraniti vsa merila in postopke finančnih instrumentov evropske obrambne industrije, zlasti merila v zvezi z Evropskim obrambnim skladom in EDIP;

12. v zvezi s tem meni, da bi bilo treba preučiti vse možnosti za podporo naložbam držav članic v obrambo, zlasti z obstoječimi mehanizmi, ne da bi se povečali nacionalni prispevki ali splošna davčna obremenitev državljanov; poudarja, da ti instrumenti ne smejo biti odvisnbi le od izdajanja posojil, ki jih podpira EU, na primer prek instrumenta SAFE;

13. poudarja, da bi moralo financiranje EU dopolnjevati prizadevanja držav članic za povečanje nacionalnih odhodkov za obrambo, ne pa jih nadomeščati; poudarja, da bi morali instrumenti EU ustvarjati dodano vrednost s spodbujanjem sodelovanja, interoperabilnosti in učinkovitosti, načrtovanje zmogljivosti in zahteve pa morajo ostati v ustreznih institucionalnih okvirih; ponovno poudarja, da je treba za izpolnjevanje nujnih potreb SVOP zagotoviti dodatna sredstva za prednostne naloge na področju obrambe; zato ponovno poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita, da bo EU opremljena za kritje svojih na splošno večjih potreb po porabi, tudi s sprejetjem novih virov lastnih sredstev;

14. opozarja, da je cilj EIB v skladu s členom 309 PDEU spodbujati evropsko povezovanje in razvoj EU ter podpirati politike EU; pozdravlja proaktivni pristop EIB k povečanju financiranja za evropsko varnost in obrambo; vendar ugotavlja, da njena naložbena politika še vedno ne vključuje „orožja in streliva“ in da so bili dosedanji ukrepi prepočasni, premalo osredotočeni na prevzemanje tveganj in premalo obsežni, da bi zadostili nujnim potrebam na področju obrambne pripravljenosti; je seznanjen z napredkom pri omilitvi njenih meril, vendar meni, da ta še vedno ne zadostujejo za doseganje ciljev pobude Obrambna pripravljenost 2030, kot so jih deležniki iz industrije izrazili v študijah in javnih posvetovanjih; se zavzema za skladnost z načrtom ReArm Europe in pri tem poziva, naj EIB okrepi svoje delovanje v podporo evropski obrambni industriji ter revidira svoje naložbene smernice, da bi omogočila financiranje zakonitih projektov na področju orožja in streliva, ki so v skladu z mednarodnim pravom in varnostnimi interesi Unije; poziva skupino EIB k večjemu sprejemanju tveganj in ambicijam, da bi dosegla privabljanje naložb; vendar svari, da mora biti ob vsakršni prilagoditvi meril skupine EIB za upravičenost ali financiranja za uskladitev z novimi prednostnimi nalogami zaščiten finančni položaj

skupine EIB in zagotovljeno učinkovito financiranje drugih strateških prednostnih nalog EU; poziva EIB, naj izvede temeljito kvantitativno oceno svoje politike v zvezi z vlagatelji glede naložb v obrambo in jo predloži Parlamentu, ne da bi pri tem ogrozila sporazume o zaupnosti s svojimi vlagatelji, če je ustrezno;

15. predlaga, naj EIB stalno motri in ocenjuje svojo vlogo in obseg upravičenih naložb, pri čemer naj upošteva, da je nujno treba okrepiti evropski obrambni sektor ter zagotoviti dolgoročno varnost in strateško avtonomijo; predlaga formalno razširitev mandata EIB, da bi za podporo EDTIB skrbela specializirana podružnica, ki bi jo podpirala jamstva Komisije in mreža strokovnjakov; meni, da bi bila takšna struktura učinkovitejša rešitev kot ustanovitev nove „banke za obrambo, varnost in odpornost“;

16. poudarja, kako pomembno je izboljšati dostopnost in skladnost sredstev EU za podporo naložbam podjetij EDTIB, zlasti zagonska podjetja in MSP; tako da se ob upoštevanju ambicij, določenih v EDIS in EDIP, postopoma prilagodijo merila za upravičenost, poenostavijo postopki prijave in uskladijo cilji delovnih programov; poudarja, da je časovne okvire in zahteve takih skladov pomembno prilagajati različnim inovacijskim ciklom in hitrosti inovacij na različnih področjih zmogljivosti; poziva države članice in regije, naj okrepijo dopolnjujočo vlogo svojih gospodarskih zbornic pri malih in srednjih podjetjih EDTIB za raziskave in dostop do financiranja Unije;

17. poziva Komisijo, naj zagotovi jasne smernice in predloge za nove vrste sporazumov, usklajevanje in skupno uvajanje med konkurenti v obrambnem sektorju, da se omogočijo večje naložbe EDTIB v raziskave in razvoj;

18. poziva k razvoju instrumenta v podporo javnpim in zasebnim naložbam v obrambo na podlagi jamstev iz proračuna EU; kratkoročno pozdravlja predlog Komisije za delegirani akt k naložbenim smernicam sklada InvestEU za strateške naložbe na področju obrambe[7], ki poziva k odpravi nepotrebnega upravnega bremena v zvezi z uporabo proračunskih jamstev in finančnih instrumentov za podporo naložbam v obrambo, s čimer bi zagotovili dodatno poenostavitev, hkrati pa upoštevali potrebo po zaščiti varnosti EU in držav članic; meni, da bi ti ukrepi skupaj zagotovili hitro mobilizacijo financiranja ter vzpostavitev stabilnega in nadgradljivega naložbenega okvira za evropsko obrambno industrijo;

19. meni, da je uporaba bančnih sredstev za posojila, jamstva in

---

[7] Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1774 z dne 28. avgusta 2025 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2021/1078 v zvezi s strateškimi naložbami na področju obrambe, določenimi v naložbenih smernicah za sklad InvestEU (UL L, 2025/1774, 18.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1774/oj).

visokokakovostne likvidnostne portfelje, bistvena za dolgoročno zapadlost obrambnih odhodkov, saj bosta z njimi zagotovljeni predvidljivost in stabilnost; ponavlja, da bi pospešitev dokončanja unije prihrankov in naložb pripomogla k mobilizaciji zasebnega kapitala in izboljšanju dostopa do financiranja;

Odprava ovir za zasebne naložbe v obrambo

Poenostavitev dostopa podjetij EDITB do kratkoročnega financiranja

20. poziva evropsko opazovalnico plačil, naj izvede študijo o spoštovanju plačilnih rokov v okviru EDITB glede na preostalo industrijo ter razvrsti podjetja z najostrožjo disciplino na tem področju;

21. poziva EIB, naj ob podpori držav članic nameni znesek v višini 4 milijard EUR za kratkoročna posojila z jamstvi za tveganje v višini do 50 %, naj omili in poenostavi merila EIB za obrambne obveznosti ter naj upravičenost razširi na posredne podizvajalce;

Povečanje zmogljivosti zasebnih vlagateljev za financiranje obrambe ob zagotavljanju skladnosti s trajnostnim financiranjem

22. ugotavlja, da kljub prizadevanjem od začetka vojne v Ukrajini številni vlagatelji še vedno niso naklonjeni financiranju obrambe, tudi zaradi negotovosti glede uporabe okoljskih, socialnih in upravljavskih standardov, EDTIB pa je na finančnih trgih še vedno diskriminirana ns podlagi napačno zaznanega tveganja podobe; opozarja, da so številne obrambne tehnologije po naravi tehnologije z dvojno rabo in tako ustvarjajo pomembne koristi prelivanja za civilne inovacije in širše gospodarstvo EU; poudarja, da je treba ukrepati na področju dojemanja financiranja obrambe, ki je, zlasti v bančnem sektorju, še vedno negativno; poziva Komisijo in države članice, naj izboljšajo informacije in ozaveščenost o financiranju EDTIB, da bi finančnim akterjem omogočili, da razširijo strokovno znanje na področju analize in obravnave financiranj, povezanih z obrambo; spodbuja Komisijo, naj izboljša informacije in ozaveščenost o financiranju EDTIB;

23. je seznanjen z delegirano uredbo Komisije (EU) 2025/1775 z dne 28. avgusta 2025 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2020/1818 v zvezi z opredelitvijo spornega orožja[8], ki nadomešča pojem „sporno orožje“ s pojmom „prepovedano orožje“, sprejeto v okviru omnibusa o obrambni pripravljenosti; poudarja dejstvo, da je ta opredelitev omejena na orožje, ki ga izrecno prepovedujejo obvezujoče mednarodne konvencije; pozdravlja pravna pojasnila, vključena v sveženj omnibus za obrambno pripravljenost in priznava njihov pomen pri doseganju ciljev EU glede financiranja obrambe; poziva

---

8 UL L, 2025/1775, 30.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1775/oj.

zasebne finančne akterje, naj omejijo svoje izključitve na ta konsolidirani seznam in objavijo svojo naložbeno politiko; predlaga, da se vključitev v financiranje EU akterjev, katerih naložbena politika presega to izključitev, ponovno obravnava v vsakem primeru posebej;

24. opozarja, da je okvir EU za trajnostno financiranje zasnovan za usmerjanje kapitalskih tokov v trajnostne dejavnosti brez omejevanja financiranja obrambnega sektorja, kot je Komisija ponovno potrdila v svojem obvestilu z dne 18. avgusta 2025, ki potrjuje, da izključitev dejavnosti, povezanih z obrambo, iz taksonomije EU zasebnim ali javnim vlagateljem ne preprečuje naložb v obrambni sektor; poziva Komisijo, naj javno in nedvoumno potrdi, da zelena taksonomija Unije ne prepoveduje, omejuje ali odvrača od naložb v obrambo; poudarja, da sta obramba in varnost osnovna pogoja za trajnostni razvoj;

Odpiranje možnosti vstopa obrambnih sredstev na finančne trge prek mobilizacije zasebnega kapitala

25. meni, da je bistveno podpreti evropski trg specializiranih vlagateljev, ki nudijo stalno financiranje (posojilo, zasebni dolg in lastna sredstva) podjetjem, zlasti zagonskim podjetjem, malim in srednjim podjetjem ter podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo v EDTIB ter podjetjem tehnološke in industrijske baze ukrajinske obrambe; pozdravlja pobudo Komisije in EIB za ustanovitev sklada „kapitalski instrument za obrambo“ v višini 175 milijonov EUR za obdobje 2024–2027; vendar meni, da je ta sklad povsem nezadosten glede na potrebe po financiranju, in poziva EIB, naj upošteva želje držav članic, kot je poudarjeno v sklepih Sveta, in ta proračun poveča na 1 milijardo EUR, da bi bolje zadostila potrebam EDTIB in njene vrednostne verige po lastniškem kapitalu, pri tem pa naj posebno pozornost nameni manjšim akterjem, ki se spoprijemajo z največjo vrzeljo v financiranju; spodbuja EIB, naj ta instrument razširi na tehnološko in industrijsko bazo ukrajinske obrambe in ga oblikuje tako, da bo spodbujal partnerstva in skupna podjetja med podjetji EDTIB in podjetji tehnološke in industrijske baze ukrajinske obrambe;

26. poziva Komisijo in skupino EIB, naj to podporo operacionalizirata za projekte z dvojno uporabo z izboljšanjem dostopa do te podpore za podjetja v zgodnji fazi ter majhna in srednja podjetja, s poenostavitvijo postopkov, zagotavljanjem jasnih smernic za vlagatelje ter rednim poročanjem o uporabi in geografski porazdelitvi; poziva k učinkovitemu izvajanju s ciljno usmerjenimi razpisi in jasnimi smernicami za organe upravljanja, da bodo lahko regije z manj razvitimi obrambnimi ekosistemi dostopale do teh priložnosti; poziva države članice, naj te možnosti upoštevajo pri oblikovanju programov ter se usklajujejo s Komisijo in EIB, da bi razvili regionalne naložbene platforme, zagotovili dopolnjevanje in preprečili dvojno financiranje.

27. poziva Komisijo, naj v svoji politiki konkurence upošteva obrambno pripravljenost, zanesljivost oskrbe, potencial za spodbujanje inovacij in zmanjšanje odvisnosti od tretjih držav; hkrati poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo njihova javna naročila obrambnih proizvodov odprta in konkurenčna za EDTIB kot celoto; poziva države članice, naj povečajo svoj nadzor nad neposrednimi naložbami akterjev iz tretjih držav;

28. poziva Komisijo, naj okrepi programe industrijskega sodelovanja in nadnacionalna partnerstva, vključno s platformami dobavne verige in projekti skupnega razvoja, da bi povezali proizvodne verige, izkoristili nacionalno strokovno znanje, spodbudili ekonomijo obsega in povečali svetovno konkurenčnost EDTIB;

29. poudarja, kako pomembni so dobro delujoči kapitalski trgi za financiranje obrambe; poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo napredek pri agendi za unijo kapitalskih trgov/uniji prihrankov in naložb, zlasti tako, da izboljšajo dostop malih in srednjih podjetij v obrambnem sektorju do lastniškega in tveganega kapitala ter financiranja; poudarja, da je unija kapitalskih trgov/unija prihrankov in naložb ključna za povečanje financiranja obrambe;

30. poudarja, kako pomembno je pospešiti napredek pri dokončevanju unije prihrankov in naložb, da bi podprli globlji, likvidnejši in bolj povezan finančni sistem EU, ki bo prihranke učinkoviteje usmerjal v produktivne naložbe, kot so tiste v obrambno industrijo EU; poudarja, da mora obrambna industrija EU znatno povečati svoje zmogljivosti, da bo lahko zadostila velikemu povečanju povpraševanja po vojaških proizvodih;

31. pozdravlja uvedbo oznake „Finance Europe“; ugotavlja, da ta oznaka, ki je namenjena usmerjanju prihrankov posameznikov v naložbe v realno gospodarstvo Unije, spodbuja lastniško financiranje podjetij; spodbuja Komisijo, naj to pobudo podpre s predlogom evropske oznake v okviru unije prihrankov in naložb, hkrati pa zagotovi, da zaradi nje ne bo nastalo dodatno upravno breme;

32. pozdravlja priporočilo Komisije o varčevalnih in naložbenih računih[9]; poudarja dejstvo, da se želi doseči, da bi prek varčevalnih in naložbenih računov povečali udeležbo malih vlagateljev na kapitalskih trgih EU, s čimer bi prispevali h krepitvi trgov in omogočili širitev baze vlagateljev v EU, kar bi pripomoglo k financiranju strateških prednostnih nalog EU, vključno z obrambo; spodbuja Komisijo, naj še naprej podpira to pobudo; poziva države članice, naj upoštevajo priporočilo Komisije o izboljšanju

---

9 Priporočilo Komisije (EU) 2025/2029 z dne 30. septembra 2025 o povečanju razpoložljivosti varčevalnih in naložbenih računov s poenostavljeno in ugodnejšo davčno obravnavo (UL L, 2025/2029, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/2029/oj).

razpoložljivosti varčevalnih in naložbenih računov;

33. pozdravlja delo, ki poteka, da bi lahko zamrznjena ruska sredstva uporabili za financiranje obrambnih prizadevanj Ukrajine, pri čemer se hkrati obravnavajo tudi vprašanja finančne stabilnosti in morebitnih sodnih postopkov;

34. poziva k enotni zavezi držav članic, da bodo povečale obrambne izdatke v skladu s sklepi vrha Nata v Haagu leta 2025, na katerem so se zaveznice Nata zavezale, da bodo do leta 2035 vložile 5 % BDP letno v osnovne obrambne zahteve ter izdatke, povezane z obrambo in varnostjo; poziva države članice, naj spodbujajo evropske obrambne pobude, povečajo interoperabilnost in vlagajo v skupna javna naročila v skladu s skupnimi strateškimi prednostnimi nalogami, vključno s proizvodnjo streliva;

°

° °

35. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.